

EMN
European Migration Network

IOM • OIM

Praktické opatrenia v boji proti nelegálnej migrácii v SR

Andrea Mrlianová

(Natália Ulrichová, Monika Zollerová)

EMN vzdelávací seminár

23. augusta 2012

Európska migračná sieť bola založená Rozhodnutím Rady 2008/381/ES a je financovaná Európskou úniou.

Spolufinancované Ministerstvom vnútra SR.

Úvodom

Podľa Správy o svetovej migrácii za rok 2010, ktorú vydala IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu, je **zo súčasných približne 214 miliónov migrantov vo svete približne 10 – 15 % nelegálnych.**

negatívne fenomény:

- pašovanie/prevádzanie migrantov,
- obchodovanie s ľuďmi,
- cezhraničná kriminalita,
- podpora rastu tieňovej ekonomiky
- daňové úniky
- nové bezpečnostné hrozby
- sociálne konflikty a integračné problémy...

Národná štúdia

... tak, ako globálne rastie celková medzinárodná migrácia, rastie aj migrácia nelegálna...

Ako je to v SR?

Metodológia

- spracovanie a analýza dostupných podkladov a dokumentov
- odborné konzultácie
- dostupné štatistické údaje
- chýbajúci komplexný výskum alebo analýza problematiky nelegálnej migrácie
- SR nezbera ani nespracováva odhady počtu nelegálnych migrantov žijúcich na jej území
- opatrenia operatívneho charakteru

primárny výskum, ktorý by mohol predstavovať základ pre budúci hlbší výskum danej problematiky

Národná štúdia

- Politika a legislatívny rámec v oblasti nelegálnej migrácie
- Praktické opatrenia v boji proti nelegálnej migrácii
- Medzinárodná spolupráca v oblasti boja s nelegálnou migráciou
- Vplyv politík a legislatívy EÚ
- Odhady a štatistiky nelegálnej migrácie

Strategické dokumenty a legislatíva

- Kľúčové udalosti (1.5.2004 a 21.12.2007)
- **Migračná politika Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2020**
- **Schengenský akčný plán SR na roky 2008 – 2009**
- **Správa o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009**
- **Národný plán riadenia ochrany štátnych hraníc Slovenskej republiky** koncipovaný na obdobie 2007 – 2010
- **Národný plán riadenia kontroly hraníc Slovenskej republiky na roky 2011 až 2014**
- **Stratégia dobudovania ochrany štátnej hranice schengenského typu**
- **Zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Praktické opatrenia

- fáza pred vstupom
- fáza vstupu
- fáza pobytu

Soft measures - mäkké opatrenia

Reštriktívne opatrenia

Fáza pred vstupom

praktické opatrenia na prevenciu nelegálnej migrácie pred vstupom cudzinca na územie SR

1. informačné kampane a aktivity zamerané na zvyšovanie povedomia o cieľovej krajine v tretích krajinách

- poskytovanie informácií o možnosti legálneho vstupu a pobytu na území SR

Fáza pred vstupom

2. pomoc a rozvoj migračného manažmentu v krajinách pôvodu a v tranzitných krajinách

- ODA
- Budovanie kapacít

3. nástroje kontroly pred príchodom na vonkajšiu hranicu

- postupy pri posudzovaní a overovaní žiadostí o víza
- povinnosti a sankcie voči dopravcom

4. rozvoj technických prostriedkov a vybavenia

- materiálne zabezpečenie a vybavenie
- informačné systémy

Fáza pred vstupom

5. policajní prideleni a poradcovia pre doklady

- pomoc konzulárnym pracovníkom pri kontrole predložených dokladov v žiadostiach o víza alebo povoleniach na pobyt a

Počet žiadaných víz a zamietnutých žiadostí o víza na generálnom konzuláte v Užhorode v rokoch 2005 – 2010

Rok	Prijaté žiadosti	Zamietnuté žiadosti	Podiel zamietnutých žiadostí v (%)
2005	25 220	511	2,03
2006	36 595	425	1,16
2007	25 220	882	3,50
2008	15 825	1 264	7,99
2009	10 651	266	2,50
2010	12 158	286	2,35

Zdroj: ÚHCP

6. Identifikácia trás nelegálnej migrácie

- smer Ukrajina – SR cez vonkajšiu pozemnú hranicu EÚ
- úsek slovensko-poľskej štátnej hranice

Fáza vstupu

praktické opatrenia na identifikáciu a odhalenie nelegálnych migrantov na hranici SR s Ukrajinou

1. hraničné kontroly a využívanie technických prostriedkov a vybavenia na kontrolu vonkajších hraníc

- systém fyzickej a technickej ochrany štátnej hranice SR s Ukrajinou
- SENSTAR, virtuálny plot, kufor, EBAS

Počet prípadov/zadržaných osôb za roky 2006 – 2010 v južnej časti štátnej hranice s Ukrajinou

Obdobie	2006	2007 I. - IX.	2007 X. - XII.	2008	2009	2010
Južná časť – celkovo (počet prípadov/počet zadržaných osôb)	126/57 6	44/152		122/27 5	70/15 2	54/11 5
z toho EBAS (počet prípadov/počet zadržaných osôb)	-	-	18/30	100/19 0	48/70	36/70

Viac ako 66 %

Zdroj: ÚHCP P PZ

Fáza vstupu

- 2. zber spravodajských informácií a strategická analýza rizík**
- 3. identifikácia a registrácia falošných a pozmenených dokladov na hranici**
- 4. posilnenie policajnej spolupráce**

Fáza pobytu

praktické opatrenia na kontrolu nelegálnej migrácie v SR

- 1. kompenzačné opatrenia**
- 2. kontroly za účelom zistenia legálnosti pobytov**
- 3. boj s nelegálnym zamestnávaním cudzincov**

Štatistiky a odhady

Poččet nelegálnych migrantov?

EUROSTAT

- údaje týkajúce sa zadržaní
- odopretia vstupov
- návraty
- zamietnuté a späť vzaté žiadosti o azyl

Štatistiky a odhady

Zdroj: ÚHCP P PZ (2005 – 2007) a EUROSTAT

Počet zadržaných cudzincov na území SR v rokoch 2005 – 2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Spolu	7 821	7 515	6 662	2 320	1 715	1 440
Neoprávnené prekročenie štátnej hranice SR	4 958	4 037	3 309	1 020	570	495
Neoprávnený pobyt na území SR	2 863	3 478	3 353	1 300	1 145	945

Celkový počet zadržaných cudzincov nelegálne sa zdržiavajúci na území SR v rokoch 2005 – 2010 (top 10)

Krajina občianstva	Počet zadržaných cudzincov nelegálne sa zdržiavajúci na území SR (2005 – 2010)
Ukrajina	5 481
Moldavsko	5 403
India	3 279
Rusko	3 118
Pakistan	2 141
Gruzínsko	1 559
Čína	1 302
Bangladéš	904
Afganistan	547
Irak	497

overstayers

tranzitujúci

18 – 34. rokov (okrem Somálska)

muži

Štatistiky a odhady

Zdroj: ÚHCP P PZ (2005 – 2007) a EUROSTAT

Odopretie vstupu na vonkajšej hranici podľa dôvodu a roku

Dôvod	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Spolu
Odopretie vstupu (spolu)	7 793	2 911	1 832	1 540	855	841	15 772
A – Nemá platný cestovný doklad (cestovné doklady)	-	104	65	5	5	5	184
B – Má falošný/pozmenený/sfalšovaný cestovný doklad	-	2	3	5	10	11	31
C – Nemá platné vízum alebo povolenie na pobyt	-	1 995	766	965	305	201	4 232
D – Má falošné/pozmenené/sfalšované vízum alebo povolenie na pobyt	-	10	22	15	10	2	59
E – Nemá príslušné dokumenty na zdôvodnenie účelu a podmienok pobytu	-	291	475	275	315	467	1 823
F – Dĺžka jeho pobytu na území členských štátov EÚ počas obdobia 6 mesiacov už dosiahla 3 mesiace	-	14	25	5	10	42	96
G – Nemá dostatok prostriedkov na živobytie na obdobie a formu pobytu alebo prostriedkov na návrat do krajiny pôvodu alebo na tranzit	-	351	341	20	30	27	769
H1 a H2 – Je osobou, na ktorú bolo vydané upozornenie na účely odopretia vstupu v SIS alebo vo vnútroštátnej evidencii	-	34	107	255	165	86	647
I – Považuje sa za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy jedného alebo viacerých členských štátov EÚ	-	110	28	0	5	0	143

Štatistiky a odhady

Zdroj: ÚHCP P PZ (2005 – 2007) a EUROSTAT

Celkový počet odopretých vstupov štátnym príslušníkom tretích krajín podľa občianstva v rokoch 2005 – 2010 (top 10)

Krajina občianstva	Počet zamietnutí vstupu na hraniciach (2005 - 2010)
Ukrajina	9 942
Rumunsko	784
Srbsko a Čierna Hora	594
Moldavsko	565
Turecko	545
Bulharsko	466
Rusko	411
Čína	293
Južná Afrika	230
India	162

Štatistiky a odhady

Zdroj: ÚHCP P PZ (2005 – 2007) a EUROSTAT

Porovnanie počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje povinnosť opustiť územie SR, a počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí skutočne opustili územie SR za obdobie rokov 2006 – 2010

Štátni príslušníci tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje povinnosť opustiť územie SR		Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí skutočne opustili územie SR	
Rok	Spolu	Rok	Spolu
2005	x	2005	x
2006	3 499	2006	2 415
2007	3 296	2007	2 398
2008	1 655	2008	1 295
2009	1 180	2009	900
2010	871	2010	598

územie SR opustilo **72,5 % cudzincov**, ktorým bolo vydané rozhodnutie o vyhostení

Štatistiky a odhady

Zdroj: ÚHCP P PZ (2005 – 2007) a EUROSTAT

Krajiny pôvodu štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje povinnosť opustiť územie, a krajiny pôvodu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí skutočne opustili územie SR za obdobie rokov 2006 – 2010, top 10

Krajiny pôvodu štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje povinnosť opustiť územie		Krajiny pôvodu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí skutočne opustili územie SR	
Krajina pôvodu	Spolu	Krajina pôvodu	Spolu
Ukrajina	3 934	Ukrajina	2764
Moldavsko	2049	Moldavsko	1965
Pakistan	616	Pakistan	509
Gruzínsko	583	Gruzínsko	460
India	559	India	451
Čína	412	Čína	302
Rusko	355	Rusko	251
Bangladéš	253	Bangladéš	227
Afganistan	227	Afganistan	199
Vietnam	175	Palestína	91

Štatistiky a odhady

Zdroj: MÚ (2005 – 2007) a EUROSTAT

Celkový počet žiadostí a zamietnutých žiadostí o medzinárodnú ochranu v rokoch 2008 – 2010

	Stav	2008	2009	2010
Celkový počet žiadostí	Spolu	910	820	541
	Zamietnuté žiadosti v prvom stupni	875	145	205
Zamietnuté žiadosti	Zamietnuté žiadosti v poslednom stupni	65	20	36

- najviac žiadostí je zamietnutých v prvom stupni
- celkový klesajúci trend žiadostí o udelenie medzinárodnej ochrany v SR
- pri zamietnutých žiadostiach o azyl v prvom stupni dominujú najmä občania Pakistanu, Moldavska, Gruzínska a Ruska

Štatistiky a odhady

Zdroj: ÚHCP P PZ (2005 – 2007)

Celkový počet vydaných rozhodnutí o administratívnom a súdnom vyhodení a zákazu vstupu v rokoch 2005 -2010 podľa štátneho občianstva príslušníkov tretích krajín

Vydané rozhodnutia o administratívnom vyhodení a zákazu vstupu		Vydané rozhodnutia o súdnom vyhodení a zákazu vstupu	
Krajina pôvodu	Spolu	Krajina pôvodu	Spolu
Ukrajina	5 097	Ukrajina	721
Moldavsko	1 939	Moldavsko	299
Gruzínsko	366	India	36
Čína	295	Pakistan	28
Chorvátsko	248	Rusko	19
Rusko	238	Gruzínsko	18
Afganistan	221	Čína	13
India	204	Bangladéš	9
Pakistan	179	-	-
Vietnam	126	-	-

Zákazy vstupu však mohli byť udelené nielen z dôvodu nelegálneho vstupu alebo nelegálneho pobytu, ale aj na základe iných skutočností, ktoré patria medzi dôvody administratívneho vyhodenia (právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin bez súčasného uloženia trestu vyhodenia, alebo ohrozenie bezpečnosti štátu, verejného poriadku či verejného zdravia)

Štatistiky a odhady

Zdroj: Národný inšpektorát práce

Celkový počet zistených prípadov nelegálne zamestnaných cudzincov za roky 2008 – 2010

Inštitúcia/Rok	2008	2009	2010
Národný inšpektorát práce	40	24	7
Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny	69	69	43
Prezídium policajného zboru	25	391	40

Z týchto štatistík však nie je možné celkovo odpozorovať trendy nelegálneho zamestnávania vzhľadom na to, že počet odhalených prípadov súvisí aj s množstvom kontrol, ktoré boli v konkrétnom roku vykonané.

Štatistiky a odhady

Zdroj: CLANDESTINO

odhad, že ku koncu roka 2007 bol počet nelegálnych migrantov žijúcich v SR približne **15- až 20-tisíc**, čo predstavuje **0,3 – 0,4 %** z celkového počtu obyvateľov

vychádzajúc najmä zo štatistík o zadržaných cudzincoch - viac ako $\frac{3}{4}$ nelegálnych migrantov sú **muži v produktívnom veku**.

nelegálni migranti prichádzajú do SR z troch hlavných regiónov, a to z krajín bývalého Sovietskeho zväzu (Ukrajina, Moldavsko, Rusko, Gruzínsko), vybraných ázijských krajín (Vietnam, Čína, India, Pakistan, Bangladéš) a krajín západného Balkánu (Srbsko vrátane Kosova, Albánsko, Macedónsko).

Záver

---

vstup do Európskej únie 1. mája 2004 a do schengenského priestoru 21. decembra 2007

=

upravená politika a legislatíva v tejto oblasti

=

pokles počtu zadržaných nelegálnych migrantov, ako aj počet návratov a odopretých vstupov na hranici

Záver

SR uplatňuje z pohľadu nelegálnej migrácie skôr **reštriktívne politiky**

Opatrenia zavedené na ochranu vonkajšej hranice mali významný vplyv na znížení počtu nelegálnych migrantov, ktorí boli zadržaní alebo im bol odopretý vstup na hraniciach.

Ako významnú môžeme hodnotiť aj **spoluprácu s krajinami pôvodu, najmä s Ukrajinou:**

- uplatňovanie readmisnej dohody,
- vysielanie poradcov pre doklady
- a operačná spolupráca medzi zodpovednými orgánmi hraničných útvarov

ĎAKUJEM ZA POZORNOST